

הנ' וְאֵיךְ יָמַר בְּבִזְבֻּחַ וְבִזְבֻּחַ נֶעֱשֶׂן כִּי הַלְּבָדָן הַעֲלָמָן
וְעַלְמָן יְמַר לְבָדָן, וְלְבָדָן יְמַר לְמַלְמָן, וְלְמַלְמָן
וְלְמַלְמָן יְמַר לְבָדָן, וְלְבָדָן יְמַר לְמַלְמָן, וְלְמַלְמָן
וְלְמַלְמָן יְמַר לְבָדָן, וְלְבָדָן יְמַר לְמַלְמָן, וְלְמַלְמָן
וְלְמַלְמָן יְמַר לְבָדָן, וְלְבָדָן יְמַר לְמַלְמָן, וְלְמַלְמָן

ברכת רבי אליהו קאלצ'ין בעודה במנזרימפל לרביה משה נחום ירושלמייסקי בהתקהנו ברובנות אוסטרולנקא (לאח"כ אב"ד קיעעלץ) (מגנו הספריה והלאומית ירושלים)

ישורון

B. FABRYKANT
Łódź, Śródmiejska 6 tel. 188-77

ה' צדוק רטיגר ליטובסקי, כ-1910, בדור השלישי של משפחת רטיגר. צילום: אוסף מוזיאון יהדות אשכנז (אוסף).

אכן לזכות גדולהacha שיב ל', כי הסתורפתי בצל דורו הגאון ז"ל והיהתי עד משוחם
לגדלותו ואי אפשר לי להתגבר על תשוקתי, להביע בזה קצת מהפלאות ממה שזכרוני
מעלה לי מאותם הימים.

כמדומני שהיה זה בשנת 1910, כשללה הגאון לובלינה ועבר אז דרך בריסק. הכנינו
לו בגדים חדשים, מפוארים. בחודת-קדש הבטחי עליו, כשהעמד מלובש בגדי-משי וקטיפה
וה"שטרויימיל" בראשו. לא יכולתי אז להתפרק מהבע לו, כי יפים הם בגדיו אלו הפולנאים
מאלו שנענשו בנווט מריימפול. ואולם הוא הסיר תיכף את הבגדים וקרא במר-נפש:
אצלאות דרבנן אלו למה לי? ! ומה תשוכנו להיות רב בלובלין – האם חסר לי דבר
מה במרייאמפול? –.

באותם הימים היו באים אליו לומדי העיר והישיבה, כדי להתפלל בדברי הלכה. הפעם נמצא בחור ישיבה אחד, שהתعادט להיות רב באיזו עיר וכסה השמייע הגאון ז"ל את דבריו תורתו באיזה עניין, עמד הוא והביא ראייה לסתור מגמא או מתרסות – נשתק או הגאון ז"ל והודה לדבריו: לא השתדל לחפות על הסתרה (ודבר זה הלא קל מאד אצל ה"לומדים") – נתרשמתי אז משתייקה זו יותר מאשר מגודל פלפולין.

זכונות מביקור רבי אליהו בבריטק בשנות תר"ע בדרכו להתקהן בלובלין, בכת"י בן אחוזתו מор ב' פרויקט תרצ"ב (מגנוי הארכיאון והציווי המורקי).

כתב רבנות לובלין

לרב אליהו קלצקין, תר"ע.

בעה"ת

זהלי עיר לובלין, צהלי ושמחי, הריעי בקול רנה, הריעי וצוחוי ימי גלםודך כענני בוקר עברו, כבוד והורד עוד כי מי קדם ינהרו, עוד תעדי עדיך ככללה בקשורה, תזרח לך שם צדקה ומרפא בכנפה, אור חדש עליך הופיע, כירח יקר הילך במרחבי רקייע, כן הנה יוצא אלק איש רב ומושיע, איש מלא חכמה יזראת הא' איש תבונה ודעת, אשרי תבחר ותקרב ישכון בחצריך, ידין עמך בצדק יבנה גדריך, הוא הגבר הוקם על, אותו קראנו נגד ומוצאה לעדתינו, נשיא אלקים בתוכינו, כי ממעון קדשו עליון עלינו הופיע והשgia, וחופצו בידינו הצלחה. ויצו איש בחירות את גאון יעקב אשר אהב, קום עללה ורש כסא כבוד מרום מראשו, בוא נא ואראך איכה תרבעין איכה תרעה, צאן עמי צאן קדרים, בעיר הגדולה לאלקים, שם ישבו על כסאותם שרי קודש וחכמי הראשונים, מעולם אנשי השם ואלופי יהודה, עמודי התורה והתעודה, שם אבירי הרועים מבאר חפורה שריט דלה דלו וישקו עדרים, שם בקריה המועטרת זאת שמת לך מקום לההלה ולתפארת, שם תנחל כסא ותעדת עטרה. כה דבר אלקים צוה ותהי, בחירות ה' ורצויך אחיך לרוב ומורה לנו יהיה, ה' רוח אפינו גאנן עזינו, נ"י ע"ה פ"ה, יקר בעמו ומהול בדורו, נודע בשערם קדושת שם תפארתו לההלה ולתפארת, מוהיר אליהו בהה"ג מורה הנפלתי הירץ איש קלצקין שליט"א אבד"ק מאיראמפאל יע"א. הוא יעוז בעדרתו, אותו בחרנו לר"מ ואב"ד מדרבנא דעמי' ורבא דקרותא.

וע"ז באננו הימים בברית אהבה כלולה כל שלומי אמוני הקרייה, ובראשם יחידי הסגולה, לבאר ולכלכל אחד אחד נסיכות אדמו"ר הרוב הגאון המפורסם הנ"ל כפי כתבי החמןנות הנוהגים אצלנו משלותם קדם ומדור דור, ותהי ראשית אמרינו לקבוע מנת חלקו בקדוש כאשר הורם כיד ה' הטובה עליינו. הכנסות אדמו"ר הרוב הגאון אב"ד שליט"א הלא מה:

א. שכירות מהכנסות הקהלה הקבועים מקאססה מיענסקא, יהיו אלף וחמש מאות רובלים לשנה מלבד הכנסות מן סטאן ציווילגען 50%.

ב. הכנסות רח"ש מנישואין דקהילתינו. כנהוג מאז, כמו כן שאר הכנסות מגיטין וחולצות וכדומה – עניini הכנסות מהכשר וחכמים פאבריקען שונים לצורך חוג הפסח שייכים יהיו לכבוד הרה"ג אדמו"ר שליט"א החצי 50%, וחצי השני יהיה עבור המוציא הנמצאים בעירנו כפי אשר יחולק ביניהם עפי"י ראשי הקהילה וטובי העיר.

ואלה המה הפקידות אשר יחולו על ראש כי אדמו"ר שליט"א:

א. לפתח בכל ענייני הדת, לכלכל כל דבר במועצות ודעת, לשקו ולעין בכל מילוי דמתא בעינה פקיחא, כמו מקומות, שມירת שבת ותיקון עירובין וכדומה, כאשר ה' חננו לגדור גדר ולעמוד בפרץ, ויהי עניינו וליבו על כל הדברים הנוגעים לטובות ואשר כל העם בכלל ובפרט, לתיקן ולישר כאשר עניינו תחזינה מישרים עפי"י דין תורה"ק.

ב. בכל עת אשר יתודעו רזוני וראשי הקהילה ייחידי עם סגולה קראו העדה בעסקי וענייני הציבור, ויפלא מהם דבר. ואשר יבקש לכלכל דבריהם ולהוציא לאור תלומה בפני כבוד הרוב הגאון אב"ד שליט"א להנות ממנו עצה ותושיה, ימחל על כבודו לבוא ולישב בראש ולהגיד עצתו כאשר לדבריו יחולג.

ג. כל שوال דבר ה' זו הלכה בדיני איסור והיתר שאלת נשים ושאלות האיטלו', כבוד הרה"ג לא ימנע טבו מלחשיב לשואלו דבר כלל דברי התורה הלכה זכה ובוראה לבב ישבו שואלים ריקם.

ד. למען הקל משא והעבדה מן הרוב אב"ד שיחי' הוא בענייני שאלת או"ה והוא בענייני דת ביז אדים

1234567

אוצר החכמה

לחבירו, יהיו בית כבוד הרב אב"ד שיחי מושב קבוע של שני דיןנים אשר יהיו נבחרים לצורך זה בהסכם הרב הגאון, לבך המוציאים הנמצאים בפה, ובתמי רשות והורמאן של כ' הרה"ג נ"י לא ירשו להם המוציאים דפה לקבוע להם בתיהם דיןין בביהם.

ה. כל סדר גיטין וחליצות מחייבים להיות בבית הרב נ"י, או בהסכם ורשיון שלו בבית אחד המוציאים, ושיהי בשעת סדר הגט השני מוציאים מהקבועים במתא, וככלבד שיראו אח"כ בפני כ' הרב אב"ד נ"י טופס הגט.

ג. יתפלל בכיה"כ הגדולה בזמנ הקץ, ובזמן החורף בכיה"ד דקה, או באחד מבתי המדרשים דפה, ובשבתו וו"ט בכיה"ג הגדולה. 1234567

ד. שפטי צדק תורה תבענה. שפ"ת פעמים בשנה, לעדת מימנה, בשבת הגדול ושבת שובה, ויהי מטיב לעדתו בדבר המלך פקידתו, ולהשביע מפרי חורתו, גם בראש השנה קודם תקיעות, ובתשעה לחודש השבעי ערב יעור לב העם במסור השכל ורעת, ערב לאוזן שומעת. 1234567

עוד זאת פרי משאות כהונתו לשום כבוד תלתו:

א. השוביים נתונים מהה תחת שבט ממשלו, ומחייבים להראות סכיניהם לפני פעם אחת בשבוע. עיניו תחזינה מישרים לישר ולהסיר כל מכשולים. גם מחייבים מה להביא לפני כל דבר הקשה בשאלות האיטלז, ועל פיו יתבאו כל חרצובות השאלה, ואם היה צריך למונת ש"ב אחר, בהסכם ראשי וטובי העיר לו משפט הבחירה. כמו כן מוטל על כבוד הרב שליט"א להטריח א"ע פעמים בחודש לבתי המטבחים ההן של גסות והן של עופות, להשגיה על סדר השחיטה והבריקה, לשום עין בbatis המקולין על הנאמנים והמשגיחים ומוכרי הבשר אם מתנהג הכל כשרה כדר וכדין ובאמונה.

ב. שלא יעבור לפני רשות כ' הרה"ג שליט"א. 1234567

ג. חיללה לשום אחד מתושבי עירנו ואף לא להדיינים הקבועים גם לא למ"ץ דפה לסדר קידושין בalthי רשות הרה"ג אב"ד נ"י. 1234567

ד. סנדקאות אשר היה ראשונה ביום השבוע שיכים לכבוד הרה"ג האב"ד נ"י, חלוקת הכבוד הנהוגה בעירנו מטעם מרבני קשיישאי, וחלק מנת כבוד הרה"ג יהי בלי שום מגערת ובalthי למרות עני כבודו ח"ז. כבוד הרה"ג האב"ד שיחי פטור מכל מיני מיסים וארנונו העמוסים על חושבי עירנו, ואשר חדרים יבואו ומנדא הלק ובלו לא שליט למרמי עלייהו.

אללה הדברים הנאמרים במישרים כולנו כאיש אחד חברם להקים דברי הברית ולהעמיד הדת על תלה, עד כי תבנה עיר תhalbלה.

ויהי נעם ה' עליינו וירצה פועל ידינו, להגדיל תורה, ולהרבות תופשה, ולהציג יד ושם לכל הוגיה, ועל ראשיהם יהיה נתוי כבוד נשיאנו, ובצדקו חרום קרניינו, והה' בעוזרו ועלינו יציץ נורו.

לובלין או"ל (=אור ליום) ועש"ק חמאת ט"ז לחודש אדר ראשון שנת "לרב אליהו קלצקין" לפ"ק. ע"ז באננו עה"ח ראשי הקהיל ויחידי סגולה מעדרתינו יציזו

הנורוּם מזרקן מזב אמי, חדרתו גומג'ה כרמ' ג'גד'ה פאל' פאל' אמי. מזב ה'תנ'ם עז, בדער' רעב' ליאון, ראנ'ו
ר' זט' טראַפֿען, בז'ה כט'ן ג'רז'ן, גומ'סומ', ערוואָט' ג'לְטַזְטַז. ערפאָט' ג'לְטַזְטַז, רעל' בעז'ן, געט' זט' ג'לְטַזְטַז ה'ז.
ר' זט' אַפְּרַעַט, זט' אַפְּרַעַט זט' ג'לְטַזְטַז עז'ה ג'לְטַזְטַז עז'ה, כט'רַאַט' ג'לְטַזְטַז ג'לְטַזְטַז. אַפְּרַעַט אַפְּרַעַט אַפְּרַעַט אַפְּרַעַט
ער' זט' אַפְּרַעַט. זט' אַפְּרַעַט עז'ה זט' ג'לְטַזְטַז, ער' זט' אַפְּרַעַט ג'לְטַזְטַז ג'לְטַזְטַז ג'לְטַזְטַז
ער' זט' אַפְּרַעַט ג'לְטַזְטַז. זט' אַפְּרַעַט זט' ג'לְטַזְטַז, ער' אַפְּרַעַט ג'לְטַזְטַז. זט' אַפְּרַעַט, ער' אַפְּרַעַט ג'לְטַזְטַז
ער' זט' אַפְּרַעַט. אַפְּרַעַט זט' ג'לְטַזְטַז אַפְּרַעַט זט' ג'לְטַזְטַז, ער' זט' ג'לְטַזְטַז זט' ג'לְטַזְטַז
ער' זט' אַפְּרַעַט זט' ג'לְטַזְטַז. ער' אַפְּרַעַט זט' ג'לְטַזְטַז, ער' אַפְּרַעַט זט' ג'לְטַזְטַז. זט' ג'לְטַזְטַז
ער' זט' אַפְּרַעַט זט' ג'לְטַזְטַז. ער' אַפְּרַעַט זט' ג'לְטַזְטַז, ער' אַפְּרַעַט זט' ג'לְטַזְטַז. זט' ג'לְטַזְטַז
ער' זט' אַפְּרַעַט זט' ג'לְטַזְטַז. ער' אַפְּרַעַט זט' ג'לְטַזְטַז, ער' אַפְּרַעַט זט' ג'לְטַזְטַז. זט' ג'לְטַזְטַז

הנו מכוון את לבו, כנגד המברכים בברכת שמיים מעל, לגבי הוקם על, כבוד ידיד עליון, וידיד נפשי מנעור, הרב הגאון הגדול, המפורסם, ערוגת הבושם. מופת הדור, נזיר ישראל, נש"ת מ' אלוי קלאצקין הייז. ושש אנכי, על ברכת ה' שנתקימה על העוסק בתורה לשם, כמעל כתורה הגאון שליט"א, להיות מגדלו ומרוממו על כל המעשים, ולזכות לשבת על גפי מרומי קרת, ולשכון כבוד בעיר הגדולה לאלקים. שיישבו בה ורבותינו גאוני עולם עמודי ההוראה, ולנהל עדת ה' במישרים, עד עמוד כהן לאורים, ובכל לבינו ונפשי, אברכהו במעולה שבברכות, ולהיות איתן מושבו בשלום ובמישור, ועוד צדיק כתמר יפרח תורה ומעשים טובים, ועוד ינוב בשיבה טובה דשנה ורעננה עד מאה ועשרים שנה. ועיניו תחונה ירושלים בכנינה, ועל רأسם שמחת עולם כברכת המברכו במזל טוב, ומכתבו כרום ערכו הנשגב ומרומם, השוחר שלומו ושלום תורתו, מקרוב לב עמוק. המצפה לישועה,

חיים ברלין

ברכת רבי חיים ברלין להכתרת רבי אליהו גלוצקין בדובנוות לובלין, מאחורי המילון של ברכת ישיבת נץ חיים. מגני הספרייה הלאומית ירושלים

Digitized by srujanika@gmail.com

מִתְּבֵדֶל מִתְּבֵדֶל יָמִין יָמִין תַּחַת כָּל כָּלָן וְלֹא
מִתְּבֵדֶל מִתְּבֵדֶל יָמִין יָמִין תַּחַת כָּל כָּלָן וְלֹא

וברכתכם על כתבי הדרבנות (מתוך קובץ "שפתי צדוקים" ר' א').
אדמור'י לובלין רבי אברהם איגר ורבי אברהם יהושע הנשיל רabinanthus מביאו מוסיפים חותימות

קול קורא לאחים בני ישראל

1234567

ולבנטם ערטשענדליך הייכס יעדער
ווע אום פטמאגנט אין זיך גאנז פון יודישקייט
איך איז איז שערליך צי האלטצען כי זיך אין הווי
עלכע ניטציג גלאגען אין הילדה ספיע זיין
די עברי עברות, וווקאים בען פיש ואהמ
דרביקים בר' אלקיטם חיות בולנס הום ויבתב
בפער חייט מוביס נאודה ווישועה
הילך א פערד וווחט גראט צאנז
אליזו באאצ'ו רעד הנ נטהחל הורן וליה
קלאצקן חונח פה גלבליין

סשנה שרדבי באבאיור תורה ועקלתיה
טוטויסק
נאות יוספ' כנחת הבחן סוויג' זונע
נאאות יונזען גראונד זונע זונע

ובמי ידרשו כהן גב' מאמר שורה לפען בנו ר' והדרה
שלמה אינר

אלטמן עורייל פאוד אינז'
דיקלה נהוגה לטענה מהריה פונגה
ורבבו ואש אין טענותו ירושה זו ווועגן בפערת
הנואס וערבי ווועגן מושג עליון לערער העז
אלטמן גראן זידרין לטען אוות ווועגן דה

בראשית י' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'

נאמ' אשר אלימלך בחרה עז וצוקי' סקאעניעץ
ויא' אבד' וטום רג'ם רג'אכ'יג'ן, מיטים גולני.

בדיוקן זו לא נאמר מושגוט כי יונתן בערלוביץ
כהרמים ואם מזכיר שיעיר או כי יונתן בערלוביץ וויזטש
בצמחי אירנובולוביץ ראה נספח פון אנטקטרום. כנראה
אין ההפניה ביטח' דה תעלומך. כנור וויזטש דה סקסון חיל
או הסיטי וויזטש בונזירטיפען גאנזטור. אין אונסן פון זונז'ין
הנזכר בפונז'ינגבויזה או אונסן אנטט. ער' לאונסן דה ריבען אונסן דער'
וילטן בונזירטיפען או נוועלטיפען. אין ההפניה בונזירטיפען
וילטן או בונז'ען צוין דעם וויזטש מילר דה או אב ריבען
(וילטן) בונד דראפען נון בונזירטיפען דה הקבר' (טוף)
בונזירטיפען סופיה' ד' ואה וויזטש בונז'ען או ד' סקסון'
חולל אס' בונז'ען וויזטש עלי אונסן גאנז'ען לו רואש' (ביבות
קבר') אין אונסן גאנז'ען בונד דראפען וויזטש קלקוליה' זיג'ז
לעטני פון דהן (ביבות) ראה דראפען או פון זונז'ין וויזטש
אונסן דער' וויזטש אוינו פון זיג'ז נאך בונד מונסן מונסן

הדר נביא אמר איז בזען לאן וט איזים לאן נבען
ו רפעיט טס א פאצען אנטקען אאליל וווען סאן איז
דעצען עונגע טראקען (יעז' בע) אן דעכערען טון קען
אנדר פיטס דעם בחזין תורה בוחין אן ברעטה אן איז
דער דורך פיטס זונדרכט איז עי וערען פיטס הונעה אן ניט
איסין מאונען זיך פיטס וו רפעיט טס א ווואטס אנטקען
אאליל וווען סאן דעם נרעבען מאונען דהאנץ
(יעז' בע) ואנדר עי האון אונגען דהילען זיך תרבקה וווען
האנ אוון ספטען זונעמען דעם נזען ען דז מהווק צי

וזהו מושגנו של קבוצת הרים הנעדרת מארץ ישראל. מושגנו של קבוצת הרים הנעדרת מארץ ישראל. מושגנו של קבוצת הרים הנעדרת מארץ ישראל.

בנוסף ל'אנוּשׁוּ בְּיַדְעָה מִתְּרֻצָּה קַדֵּשׁ שָׂמֵחַ
מִתְּרֻצָּה נְאָמָן וְאֶסְתָּר אֲבָגָן שָׁלֹן וְאֶת קְרָם גְּדוֹלָה
אֲלֵין פְּנַלְבָּגָם יְדִ שְׁאָמָן. עֲבָרָת הַדָּם אֲדָמָקָל
וְאַתְּבָּעָת צְבָדָקָה וְאֶת קְרָם וְאֶת אֶתְנָה נְשָׂוִינָה אֲלֵין
וְאַתְּבָּעָת צְבָדָקָה 216 נֶאֱמָן פְּרִיעָת שְׁמַךְ דָּוָת
סְדָד וְדָרָן וְאֶת אַתְּנָה אֲבָגָן מִתְּרֻצָּה מִתְּרֻצָּה אֲלֵין שְׂמָרָה
סְדָד וְהַתְּבָּרָק וְאֶת אֶתְנָה דָּקָם אֲלֵין אַתְּבָּעָת צְבָדָקָה, וְאֶת בְּלָעָה
וְאֶת בְּנַוְּתָעָה קְדָשָׁר אֲזָּוְנָקָרְבָּהָבָן. אֲלֵין דָּבָר אֲדָמָקָל
וְעֲבוּרָת עֲרַקְלָעָה אֲלֵין בְּעַמְּלָעָבָן דְּתְּנוֹתָהָבָן נְעָמָן דִּי
תְּהָאָקָה, דָּקָם דָּקָם נְעָמָן דָּקָם מִוְּכָרְבָּהָבָן וְאֶת בְּלָעָה
תְּהָרָה פְּרִידָעָה קְדָעָן דָּקָם וְאֶת הַהְלָפָן פְּרִידָעָה תְּמָס דִּי לְעַנְעָר
וְלְעַנְעָר נְמָאָה דִּי, צִוְּהָגָן אַלְפָהָן וְעַלְמָה וְנִירָם אֲלֵין
אֲבָגָן מִתְּרֻצָּה וְיָהָה נְטָה בְּסָמָךְ וְעַלְמָעָן אֲדָמָקָל, עַמְּלָעָה
אֲלֵין בְּבָכָר בְּעַוּזָה דָּרָר עֲמָפָעָר פְּנִים דִּי אֲמָרְבָּר
פְּנִים דִּי בְּצָוָה וְגַדְתָּה (וְסִיסְאָגָרְבָּהָבָן) וְאֶת אֶתְנָה דִּי לְאָזְעָן
וְאֶת בְּלָעָה פְּנִים דָּקָרְבָּהָבָן אֲלֵין וְעַרְעָה לְסִיסְאָגָרְבָּהָבָן וְאֶת
וְאֶת בְּלָעָה דָּקָם וְעַנְעָר וְעַמְּלָעָה וְעַמְּלָעָה דְּלְעַמְּלָעָה לְעַמְּלָעָה
וְאֶת בְּלָעָה פְּנִים דָּקָרְבָּהָבָן בְּאַלְמָן אֲלָמָעָה אֲלָמָעָה וְאֶת
וְאֶת בְּלָעָה וְעַמְּלָעָה אֲלָמָעָה אֲלָמָעָה בְּאַלְמָן אֲלָמָעָה אֲלָמָעָה אֲלָמָעָה

רבי אליהו קלצקין ואדמורי לובליין אוסרים את "הלאוביליגער טאגבלאט". נקב פרסום דברי אפיקורסות תרפ"ד, (באדיבות הרב אלישע פקר הר"ץ).

הוֹלְ קָרְאָ לְעֹזֶה!! בַּפְּקוּדַת הַרְבָּ אֲבָ"ד וְהַאֲדֻמָּוּרִים שְׁלִיטָ"א! צָו לַוּבְלִינְבָּעָר יַדְעֵוּ!!

איןכער די קעפּ פֿון אונזערע בּריידער אין רוסלאנד און אַיקְרָאַינְג שׂוֹפְּט די סְפָּנָה פֿון
הַנְּגַנְּגָר-טוּיט, טַוְיזְנְדָעָר קְרַבְּנָהָת זַעַנְצָן שָׁוִין נְזַעְלָעָן חַלְלִי רַעַב, דַעַם עַרְשָׁטָעָן
וּוְעַה-גַעַשְׁרִי הַאֲטָדָעָה עַרְשָׁטָדָעָה די צ. ב. פֿון „שְׁלוּמִי-אַמוֹנִי-יִשְׂרָאֵל“
וּוְעַלְעַל הַאֲטָדָעָה אַינְטַעְגַּנְטַעְמָעָן די הַיְלִינָג רַעַטְגָּס-אַקְצִיעַ. אַינְכּוּר 130 מִילְיאָן מַאְרָק ד. ת.
פֿיַעַל טַוְיזְנְדָעָר פֿעַקְלָעָךְ זַעַנְעָן שָׁוִין גַעַשְׁקִיט גַעַזְוָאַרָעָן צָו
אַונְזָעָרָע הַנְּגַנְּגָרִיגָע בּרַיְדָעָר.

אַחֲרֵינוּ רְחַמְנִים בְּנֵי רְחַמְנִים גַעַדְעַנְהָט

יעדער מִינִית קָעָן מַעַן פֿאַרְשְׁפִּילְעָן יְוִדְעָשׂ נְקָשָׂות. דַאָס גַעַלְד טָאָר אַונְפּ אַנְפּ מִינִית
אוּפְּנוּחָה אַלְטָעָן וּוּרְעָן, שָׁוִין 3 מִילְיאָן מַאְרָק אַיְזָה פֿון אַונְפּ אַגְּדָה אַוְעַקְנְעַשְׁקָט גַעַוְאָרָעָן.
אַיְזָה מִיר מַוּעָן אַיְזָה מַאְרְגַּנְדִּינָעָן טָאָג בְּפְקוּדַת אֲבָ"ד דְפָה שְׁלִיטָ"א מַאְלָעָן אַפְּרִיּוֹן-גַפְלָעָן
500 מַאְרָק פֿון אַנְפּ אַנְפּ, מַטְעָל-פֿאַרְמְפְּגָלִיכְעָד צָו 72 מַקְ. פֿון אַנְפּ אַנְפּ אַיְזָה אַרְיִמְסְטָע צָו 72 מַקְ.
קָעָן אַפְּאַמְּלִילִיעַ.

וְאָלָזֶע יְפָדָעָר יְיָהָן וּוּאָס-וּוּינִיךְ, אַזְּנָעָן גַעַלְד, וְאָלָםְגַשְׁוּוּנְדְסְטָעָן דְּעַרְגְּרִילְעָן, דַעַם
רַיְכְּתִיבָעָן צְנַפְּלָעָן, אַיְינְזָאַהְלָעָן, דַאָס פֿדְיוֹן-גַעַש-גַעַלְד-נְהָרָאָן-הַבָּן, הַגְּנָטָעָן-גַעַזְיִילְעַנְטָעָן אַרְטָאַדְאָקְסִישָׁע
וְאַמְּעָל-פֿוֹנְקָטָעָן, וּוּי. דַאָס גַעַלְד הוֹצָאָט טַעַל-פֿוֹרָאָטָעָן, וְאַקְאָרָט, אַיְבְּעַרְגְּשִׁיקָט וּוּרְעָן, דַאָרָךְ אַונְפּ
וּוּאַרְשָׁאָוָעָר, צְעַנְטָרָאָל-בִּיוֹרָא, צָו אַונְזָעָר הַנְּגַנְּגָרִיגָע בּרַיְדָעָר, אַיְזָה רַוְסָלָאָנָד, אַיְזָה אַיקְרָאַינָה
יַדְעָן, פֿעַרְשְׁפַּעְטִיגָט נִישָׁט, דַי-שָׁעה מִקְיָיס, צָו זַיְן דַי מִצְוָה פֿון פְּקוּדַת-נְקָשָׂות וְכָל הַמְּקָנָה
נְקָשָׂ אַחֲת מִישָׁרָאֵל . . .

דָעָר הַיְלָפָס-קָאַמִּיטָעָט, פָאָר דַי הַנְּגַנְּגָרִיגָע יַדְעַן אַיְזָה רַוְסָלָאָנָד
בַּיְיָ דָעָר אַגְּוָדָה שְׁלוּמִי-אַמוֹנִי-יִשְׂרָאֵל, לַוּבְלִין.

אַלְיָהוּ קָלָאַצְקָוָן

עוֹרִיאָל מַאְרָ אִינְגָר, שְׁלָמָה אִינְגָר
אַכְרָהָם יְהֹשִׁיעָה הַעֲשֵׂיל בְּהַחַק דְּבִיאָלָעָן
מַשָּׁה מַרְדָּכַי טַוּעַרְסָקִי מַטְרוֹסָק.

רַבִּי אַלְיָהוּ קָלָאַצְקָוָן וְאַדְמוֹרָ"י לַוּבְלִין בְּקוֹל קָרָא לְיֽוֹדֵד לַוּבְלִין עֲבֹד יְהֹוָה רֹסְתָה (בָּאַדִּיבָת רַבִּי אלִישָׁע
פְּגַשְׁת וּדָרָן).

ISSER ZALMAN MELZER
(Rabbi of Sluzk)
Chief of the Yeshiba
and President of the institutions
of EZ HAYIM
JERUSALEM

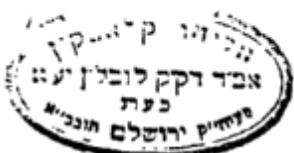
איסר ולכון מלצר
(אברהם וריכס פלזקן)
ה' ר' ראשיו ל' חיטוב בע' וראש חסוס הפלגי
עץ חיים
ג'יהק' ורושט' חוכמי' א'

ביהר יונ אַרְצָה כְּתָבָנָה כְּתָבָנָה

הנְּגָמָן וְבֵרֶר אֲבִיךְדִּיבָּר מִבְּנֵי כָּלִיל אֲבִיךְדִּיבָּר
אֲבִיךְדִּיבָּר אֲבִיךְדִּיבָּר אֲבִיךְדִּיבָּר אֲבִיךְדִּיבָּר אֲבִיךְדִּיבָּר

ויל רבר חי נגנו וויזיון, וכן הפקilm ושותך ביצירב אצל הרותל המורכב לרובון מרב"ן

ב"ה א' ואthanן ה' מנ"א תרפ"ח לפ"ק פעה"ק ירושלים חובב"א
יראה בנהמת ציון וירושלים כבוד יידי הרב הגאון המפורסם בתורה ויראת ד' וכו'
כש"ת מהור"ר מרדכי ליב רובין שליט"א ויופיע.

בתשובה על מכתב כתר"ה מיום ב' כ"ח תמו, על אודות שת"ח אחד מיקורי ירושלים קיבל עליו הטרוח לננות טבל ודאי ומעשר שלא מן המוקף לאלו האנשים המרשימים אותו ובמקרים ממנו שיישר על פידותיהם והוא נקרא שליח שלהם על זה, וכתר"ה כתב שאכתוב הנלען"ד בזהה. הנה כתר"ה אין לו צורך כלל בזהה. וגם אני הנני לחזק ידי עושי מצהה ומזכה הרבים, ואני בעצמי נמנית לדבר זה ועשיתו שליח שיישר עבורי, ולית דין צrisk בושׁ.

והנני מוקירו ומכבדו כערכו המצפה לרוחמי שמים שנזכה לראות במהרה בכיאת גוא"צ
בב"א אליהו קלאנצקין

דעת רבי אליהו קלצקין בדברון צורת הפרשת טרורם שחידש רבי בן ציון ידליה: "ואני בנצמי נמנית לדבר זה ונשתייחס שליח שיענשר עבורי". מכתב לרבי מרדכי ליב ורבינו האב"ד. מוחך "בטוב ירושלים" לר'וב"ץ ידליה.

תשרי תשצט

תשרי תשצט

ביהר

בקשו רחמים

עבור מרן הגאון האדיר

מוחמד אליהו עבדין דב שליטה

הנימ חי' שרה

נאבה לובליין

הקביה ישמע לקול תפלהינו וישלח לו רפיש ב מהרהה

מרכז אגדת ישראל ירושלים תז

רפטום "שוש"

ימי האחרוניים, "שינוי השם" מיזוחד במשמעות

הרבי יעקב קוסובסקי - שחור

ב"ב

תולדות הגאון בעל עורך השולחן¹

וצר מחייבתו

הגאון ר' ייחיאל מיכל הלוי עפסטיאן זצ"ל נולד לאביו הרב הגדול ר' אהרון יצחק ולאמו מרתה ראשךא ע"ה בעיר בוברויסק פלך מינסק ביום כ' שבט תקף"ט. בנו הגאון ר' ברוך עפסטיאן בעל "תורה חמימה" מוסר בספר זכרונותיו הנפלא בשם "מקור ברוך" (וילנא תרפ"ח) על דבר משפחת "עפסטיאן", שברשתה היא ספרדית עתיקת יומין נודעה ומופלגה בפי גדולי הדורות למעטה ומכורתה בכתר תורה וגולה, ויש לממשחה הזאת מסורת נאמנה, שהגיעה לספרד עם הגולה אשר הגלה טיטוס מירושלים. בספרד היה שם המשפחה: בנבנשטי, אך אחרי הגירוש הגדול מספרד ביום המר ט' באב רנ"ב, אשר שם קץ ליישוב ישראלי חשוב ונחרב בעולם זה, נדדה המשפחה הזאת דרך ארץות שונות וחילק ממנה הגיעה עד שער מדינת אשכנז ומצאה מנוח בעיירה קטנה במחוז העספישן בשם "עפסטיאן", ולאות הכרה ותודה קיבלו עליהם את שם העיר לשם משפחתם, ובמשך הזמן עזבו את העיר הזאת והגיעו לעיר בוברויסק ברוסיה.²

בין גדולי המשפחה ההו מציין ר' ב' עפסטיאן את הגאון רבי אברהם ב"ר מאיר הלוי עפסטיאן אב"ד בריסק דליטה (נפטר שנת שצ"ו), ואת הגאון המקובל רבי אריה הלוי עפסטיאן אב"ד קעניגסברג בעל "הפרדס" (נפטר תקל"ה), ומסיים כי "מאז ועד היום לא פסקה תורה וגולה ממשפחה זו, ונודעת למשפחת חכמים וסופרים נקיי הדעת ושלמי המדות, קצינים ונדיבים, טובים ומטיבים ובהם ישראל יתפאר עד היום הזה, לכשיותאסף יחד העבודה אשר עבדו בני המשפחה הזאת על שדי התורה והחכמה - הגיע עד בנין אוצר שלם וגדול, אדריך ונפלא עד מאד!"

ר' אהרון יצחק אבי ר' ייחיאל מיכל היה איש אמיד בן משפחת סוחרים גדולים בבלגנוף

1. עורך על פי מאמרו של הרב ניסן וקסמן ז"ל בקובץ "שנה בשנה" עם הוספות מפי ספרים וסופרים.
 2. וזה סדר היחס של משפחת עפסטיאן: ר' ייחיאל מיכל בעל עורך השולחן בן הרב מוו"ה אהרון הלוי, בהרב מוו"ה צבי הירש הלוי, בן הרב מוו"ה ייחיאל מיכל הלוי מאירצע, בן הגאון מוו"ה דוד הלוי אב"ד הולסק, בן הגאון מוו"ה יצחק אייזיק הלוי מסלוצק, בן הגאון אברהם הלוי עפסטיאן אבר"ק רענניאן מח"ס שות ברכת אברהם, בן הגאון מוו"ה מאיר הלוי עפסטיאן בהגאון מוו"ה אברהם הלוי עפסטיאן אב"ד ור"מ דק"ק הורודנא ובכ"ק בריסק דליטה בן הגאון מוו"ה מאיר הלוי עפסטיאן, מגצע הגאון רשכבה"ג מוו"ה נתן הלוי עפסטיאן [הנזכר כמה פעמים בתשו' מהר"ם מינץ] ולמעלה בדורש מבני בניו של הגאון ובניו אהרן הלוי מברצילגונה הנודע בשם הראה"ה זיל בעל ספר "ההינוך" וספר "בדוק הבית", ב"ר יוסף ב"ר בנבנשטי ב"ר נורחיה הוא רבניו "בעל המאור" ב"ר יצחק ב"ר זורחיה מברצוניא ב"ר שם טוב הלוי שרשם לבית אבותם מגולי ירושלים מוצאים.